ปีที่ 30 ฉบับที่ 3 กรกฎาคม - กันยายน 2567 ISSN 2985-2196 (Online)

การศึกษาผลการจัดการเรียนรู้โดยใช้ปัญหาเป็นฐานเพื่อเสริมสร้างคุณลักษณะผู้บริหารยุคดิจิทัลของนักศึกษาสาขาวิชาการบริหารการศึกษา มหาวิทยาลัยราชภัฏพิบูลสงคราม

A Study of the Results of Problem-Based Learning to Enhance the Characteristics of Executives in the Digital Age for Students in Educational Administration Program, Pibulsongkram Rajabhat University

จารุวรรณ นาตัน*

Jaruwan Natun

ณิรดา เวชญาลักษณ*

Nirada Wechayaluck

Received : March 30, 2023

Revised : November 7, 2023

Accepted : December 4, 2023

บทคัดย่อ

การวิจัยเรื่อง การศึกษาผลการจัดการเรียนรู้โดยใช้ปัญหาเป็นฐาน เพื่อเสริมสร้างคุณลักษณะผู้บริหารยุคดิจิทัลของนักศึกษาสาขาวิชาการบริหารการศึกษา มหาวิทยาลัยราชภัฏพิบูลสงคราม มีวัตถุประสงค์เพื่อ 1) ศึกษาความคิดเห็นของนักศึกษาที่มีต่อการจัดการเรียนรู้โดยใช้ปัญหาเป็นฐาน เพื่อเสริมสร้างคุณลักษณะผู้บริหารยุคดิจิทัล 2) เปรียบเทียบคุณลักษณะของผู้บริหารยุคดิจิทัลของนักศึกษาสาขาวิชาการบริหารการศึกษากับเกณฑ์ร้อยละ 80 กลุ่มตัวอย่าง ได้แก่ นักศึกษาหลักสูตรครุศาสตร มหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา มหาวิทยาลัยราชภัฏพิบูลสงคราม ชั้นปีที่ 1 ปีการศึกษา 2565 จำนวน 30 คน เครื่องมือที่ใช้ซึ่งผ่านการตรวจสอบคุณภาพจากผู้ทรงคุณวุฒิจำนวน 3 ท่าน ได้แก่ 1) แผนการจัดการเรียนรู้โดยใช้ปัญหาเป็นฐาน 2) แบบสอบถามความคิดเห็นมีต่อการเรียนรู้โดยใช้ปัญหาเป็นฐาน 3) แบบประเมินคุณลักษณะผู้บริหารยุคดิจิทัล วิเคราะห์ข้อมูลโดยหาค่าเฉลี่ย ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน ผลการวิจัย พบว่า นักศึกษามีความคิดเห็นต่อการจัดการเรียนรู้ โดยใช้ปัญหาเป็นฐาน ในภาพรวม อยู่ในระดับมาก และคุณลักษณะผู้บริหารยุคดิจิทัลของนักศึกษา มีค่าเฉลี่ยสูงกว่าเกณฑ์ ร้อยละ 80

คำสำคัญ : การเรียนรู้โดยใช้ปัญหาเป็นฐาน / ความคิดเห็นต่อการจัดการเรียนรู้ / คุณลักษณะผู้บริหารยุคดิจิทัล / การบริหารการศึกษา

*อาจารย์ประจำคณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏพิบูลสงคราม

Instructor of Faculty of Education, Pibulsongkram Rajabhat University(Corresponding Author)

e-mail: jaruwan.nat@psru.ac.th

Vol.30 No.3 July - September 2024 ISSN 2985-2196 (Online)

ABSTRACT

Research article on Study of the results of problem-based learning management to strengthen the characteristics of administrators in the digital age of students in the field of educational administration Pibulsongkram Rajabhat University. The objectives are to 1) study opinions on problem-based learning management. To strengthen the characteristics of executives in the digital age. 2) Comparing the characteristics of administrators in the digital age of students in the field of educational administration with the 80 percent criteria. The sample group included students in the Master of Education Program in Educational Administration. Pibulsongkram Rajabhat University, 1st year, academic year 2022, 30 people. Tools used that have been quality checked by 3 experts include: 1) Problem-based learning management plan 2) Questionnaire on opinions towards learning. Know using problems as a basis There is a consistency value between 0.67-1.00. The confidence value is 0.924. 3) Digital age executive characteristic assessment form. There is a consistency value between 0.67-1.00, the confidence value is 0.932. The data is analyzed by finding the average. Standard Deviation The results of the research found that students had opinions on learning management. Using the problem as a base, overall, it is at a high level. and the overall characteristics of students in administrators in the digital age has an average above the criteria of 80 percent.

Keywords : Problem-based Learning / Opinions on learning Management / Characteristics of the Digital Educational / Administrator Educational Administration

ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา

สถานการณ์ของโลกในศตวรรษที่ 21 (ระหว่าง ค.ศ. 2001-2100) มีการเปลี่ยนแปลงที่ส่งผลกระทบต่อองค์การและพลเมืองโลกหลายด้านได้แก่ ความผันผวนทางเศรษฐกิจ การเข้าสู่สังคมสูงวัยของโลกการเปลี่ยนแปลงทางเทคโนโลยีและนวัตกรรมที่รวดเร็ว การปรวนแปรของสภาพภูมิอากาศ ความเสื่อมโทรมของทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม ภัยพิบัติทางธรรมชาติของโลกมีแนวโน้มเกิดความรุนแรงมากขึ้นและผลกระทบอื่นๆ อีกมากมาย (Office of the National Economic and Social Development Board, 2017, pp.2-3) ทำให้องค์การทั้งภาครัฐและเอกชนต่างได้รับผลกระทบ จึงต้องมีการปรับเปลี่ยนให้อยู่รอดและมีความเหมาะสมกับสถานการณ์ดังกล่าว ผู้บริหารในฐานะผู้นำองค์การจำเป็นต้องปฏิรูปตนเอง และการเปลี่ยนแปลงองค์กรครั้งใหญ่เพื่อนำพาไปสู่ความสำเร็จตามเป้าหมายที่ต้องการโดยเฉพาะอย่างยิ่งผู้บริหารสถานศึกษามีบทบาทสำคัญที่จะต้องบริหารจัดการทรัพยากรทางการศึกษาให้เกิดประสิทธิภาพ และความสมดุล ซึ่ง Office of Personnel and Legal Management System Development (2017, pp.235) กล่าวถึง คุณลักษณะของผู้บริหารสถานศึกษาที่ดียุค 4.0 ดังนี้ คือ ต้องมีภาวะผู้นำมีความรอบรู้และความเชี่ยวชาญในเรื่องต่างๆ มีทักษะ

ปีที่ 30 ฉบับที่ 3 กรกฎาคม - กันยายน 2567 ISSN 2985-2196 (Online)

การตัดสินใจ มีการบริหารตนเอง มีความสามารถในการวางแผนเวลาอย่างมีประสิทธิภาพ ซึ่ง La-ongnuan (2018, p.238) กล่าวว่า การบริหารจัดการสถานศึกษาในยุคดิจิทัลนี้ ผู้บริหารสถานศึกษาจำเป็นต้องมีความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับเทคโนโลยีการสื่อสารและเทคโนโลยี คอมพิวเตอร์ เพื่อให้สามารถที่จะเลือกใช้กับการบริหารสถานศึกษาให้ได้อย่างหมาะสม คุ้มค่าและ เพียงพอต่อการใช้งาน โดยเฉพาะผู้บริหารสถานศึกษาในโครงการประชารัฐของกระทรวงศึกษาธิการ ที่ร่วมมือกับภาคเอกชนในการพัฒนาการศึกษาของชาติ ผู้บริหารสถานศึกษาจะต้องแสดงศักยภาพ ทางด้านการบริหารและจัดสภาพแวดล้อมต่างๆ ของสถานศึกษาให้มีความทันสมัยเหมาะสมกับ การเปลี่ยนแปลงทางเทคโนโลยีต่างๆ ที่เกิดขึ้น ซึ่งนอกจากจะมีผลต่อภาพลักษณ์ของสถานศึกษาใน ชุมชนแล้วยังจะทำให้สถานศึกษาเป็นที่ไว้วางใจของชุมชนในการจัดการศึกษาที่มีคุณภาพได้ อย่างยั่งยืน

มหาวิทยาลัยราชภัฏพิบูลสงคราม เป็นสถาบันการศึกษาเพื่อการพัฒนาท้องถิ่น กำหนดวิสัยทัศน์ เพื่อการพัฒนามหาวิทยาลัยไว้ว่า “มหาวิทยาลัยราชภัฏเป็นสถาบันที่ผลิตบัณฑิตที่มีอัตลักษณ์ มีคุณภาพ มีสมรรถนะ และเป็นสถาบันหลักที่บูรณาการองค์ความรู้สู่นวัตกรรมในการพัฒนาท้องถิ่น เพื่อสร้างความมั่นคงให้กับประเทศ” และกำหนดสมรรถนะบัณฑิตว่า “บัณฑิตมหาวิทยาลัยราชภัฏพิบูลสงครามมีสมรรถนะตามมาตรฐานวิชาการ วิชาชีพ มีทักษะการเรียนรู้แห่งศตวรรษที่ 21” ได้เปิดรับนักศึกษาระดับบัณฑิตศึกษา คณะครุศาสตร์ สาขาการบริหารการศึกษา โดยมุ่งเน้นผลิตบัณฑิตที่มีความรู้และทักษะในการบริหารที่สอดคล้องกับมาตรฐานวิชาชีพ มีภาวะผู้นำทางการศึกษา มีความสามารถในการปรับใช้ศาสตร์ในการบริหารสู่การปฏิบัติได้อย่างสอดคล้องกับการเปลี่ยนแปลง มีความเป็นนักบริหารมืออาชีพเป็นผู้ใฝ่รู้ ใฝ่เรียน มีวิธีการและกระบวนการเรียนรู้ตลอดชีวิตมีวิสัยทัศน์สามารถบริหารจัดการโดยใช้กระบวนการทางการวิจัยและสามารถใช้เทคโนโลยีและสารสนเทศได้อย่างประสิทธิภาพ ดังปรัชญาของหลักสูตร “ผลิตและพัฒนาผู้บริหารสถานศึกษา ผู้บริหารการศึกษา ผู้นำทางการศึกษาและบุคลากรทางการศึกษา ให้เป็นบุคคลที่มีสมรรถนะสูง มีศาสตร์และศิลป์ในการบริหาร รวมถึงมีคุณธรรมและจริยธรรมนำไปสู่การกรอปประโยชน์ต่อการศึกษาอย่างสมดุลตามสภาวะการณ์” ซึ่งในการจัดการเรียนการสอนระดับอุดมศึกษา ได้ใช้รูปแบบที่เน้นผู้เรียนเป็นศูนย์กลาง วิธีการสอนที่สอดคล้องกับรูปแบบการจัดการเรียนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นศูนย์กลาง ได้แก่ 1) การสอนโดยใช้กระบวนการวิจัย (Research Based Instruction) 2) การสอนแบบกลุ่มสืบสวน (Group Investigation Model) 3) การตอบแบบอภิปราย (Case Study) 5) การสอนโดยวิธีการอธิบาย ถาม-ตอบ (Lecture Recitation) และ 6) การสอนแบบใช้ปัญหาเป็นฐาน (Problem-Based Instruction)

การเรียนรู้โดยใช้ปัญหาเป็นฐาน (Problem-Based Learning: PBL) เป็นแนวคิดการจัดการเรียนรู้ที่นักเรียนได้เรียนรู้จากการที่ได้สัมผัส และมีส่วนร่วมในการแก้ปัญหา และส่งเสริมทักษะการคิดระดับสูง การบูรณาการการเรียนรู้ การเรียนรู้อย่างอิสระ ทักษะการแก้ปัญหา ทักษะการจัดการข้อมูล การเรียนรู้ด้วยตนเอง การทำงานเป็นทีม และทักษะการสื่อสาร โดยนักเรียนสร้างความรู้จากกระบวนการทำงานกลุ่ม เพื่อค้นหาวิธีการแก้ปัญหา หรือสถานการณที่สนใจเกี่ยวกับชีวิตประจำวัน และมีความสัมพันธ์กับนักเรียน โดยตัวปัญหาจะเป็นจุดตั้งต้นของกระบวนการเรียนรู้ และเป็นตัวกระตุ้นต่อไปในการพัฒนาทักษะการแก้ปัญหาบนพื้นฐานของเหตุและผล และในการสืบค้นข้อมูลจากแหล่งต่างๆ นักเรียนจะได้รับมอบหมายเป็นรายบุคคลหรือกลุ่มให้ดำเนินการ

Vol.30 No.3 July - September 2024 ISSN 2985-2196 (Online)

สืบค้น กล่าวคือกลุ่มจะเป็นผู้กำหนดทิศทางการเรียนรู้ของกลุ่มเอง (Phra Phanthawat Dhammavaddhano (Phumirang, 2022, pp.974) เช่นเดียวกับที่ Wongsawan Sittijan (2560) กล่าวว่า การเรียนรู้ด้วย PBL มุ่งสร้างประสบการณ์ตรง จึงเน้นให้ผู้เรียนลงมือปฏิบัติ ฝึกทักษะการคิด เผชิญสถานการณ์ปัญหา วางแผนการเรียนรู้ และตรวจสอบกำกับการเรียนรู้ และนอกจากนี้ PBL ยังช่วยสร้างแรงจูงใจในการเรียนให้กับผู้เรียนได้อีก ด้วยอาจกล่าวได้ว่า “ภาระงานที่ท้าท้าย ช่วยสร้างทักษะการคิด และแก้ปัญหาได้ดี”ดังนั้น การเรียนรู้ด้วย PBL จึงเป็น “การใช้ปัญหา ทำให้เกิดปัญญา” จะเห็นได้ว่าการสอนโดยใช้ปัญหาเป็นฐานเป็นเครื่องมือที่จะผลิตบัณฑิตให้มีสมรรถนะสอดคล้องกับสมรรถนะบัณฑิต ของมหาวิทยาลัยราชภัฏพิบูลสงคราม

จากความเป็นมาและความสำคัญดังกล่าว ผู้วิจัยในฐานะอาจารย์ประจำหลักสูตร สาขาวิชาการบริหารการศึกษา จึงสนใจที่จะศึกษาผลของการจัดการเรียนรู้โดยใช้ปัญหาเป็นฐาน เพื่อเสริมสร้างคุณลักษณะผู้บริหารยุคดิจิทัล ของนักศึกษาหลักสูตรครุศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา คณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏพิบูลสงคราม เพื่อเป็นข้อมูลให้คณาจารย์ประจำหลักสูตรสาขาวิชาการบริหารการศึกษา นักวิชาการ และผู้ที่มีส่วนเกี่ยวข้องในการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ พัฒนาการจัดการเรียนการสอนเพื่อเสริมสร้างคุณลักษณะผู้บริหารยุคดิจิทัล ของนักศึกษาหลักสูตรครุศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา คณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏพิบูลสงครามต่อไป

วัตถุประสงค์การวิจัย

1. เพื่อศึกษาความคิดเห็นที่มีต่อการจัดการเรียนรู้โดยใช้ปัญหาเป็นฐานเพื่อเสริมสร้างคุณลักษณะผู้บริหารยุคดิจิทัล ของนักศึกษาสาขาวิชาการบริหารการศึกษา คณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏพิบูลสงคราม

2. เพื่อเปรียบเทียบคุณลักษณะของผู้บริหารยุคดิจิทัลของนักศึกษาสาขาวิชาการบริหารการศึกษากับเกณฑ์ร้อยละ 80

สมมติฐานการวิจัย

คุณลักษณะของผู้บริหารยุคดิจิทัลของนักศึกษาสาขาวิชาการบริหารการศึกษา คณะครุศาสตร์ หลังการจัดการเรียนรู้โดยใช้ปัญหาเป็นฐาน มีค่าเฉลี่ยสูงกว่าเกณฑ์ร้อยละ 80

วิธีดำเนินการวิจัย

การวิจัยนี้ ผู้วิจัยศึกษาทฤษฎี แนวคิด เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวกับการบริหารจัดการเรียนรู้โดยใช้ปัญหาเป็นฐาน และคุณลักษณะผู้บริหารสถานศึกษายุคดิจิทัล

ตามกรอบแนวคิดการวิจัยต่อไปนี้

ปีที่ 30 ฉบับที่ 3 กรกฎาคม - กันยายน 2567 ISSN 2985-2196 (Online)

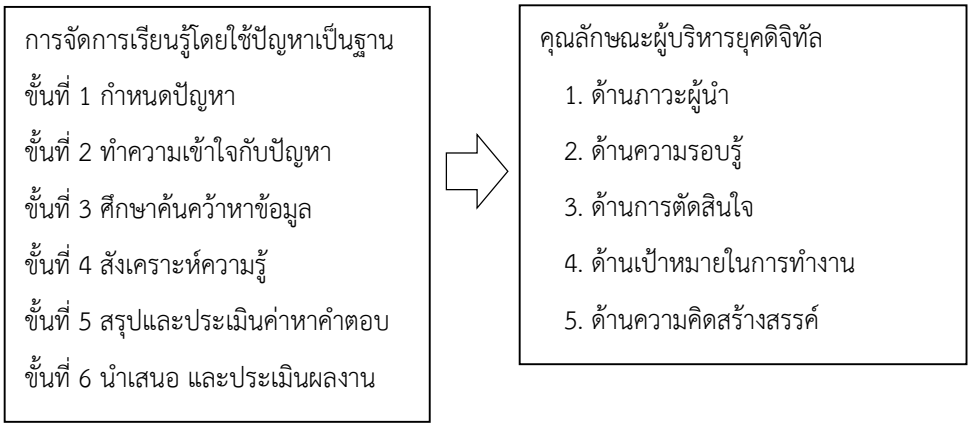

ภาพที่ 1 กรอบแนวคิดการวิจัย

ดำเนินการวิจัยดังนี้

ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

ประชากรที่ใช้ในการศึกษาครั้งนี้ ได้แก่ นักศึกษาหลักสูตรครุศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา คณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏพิบูลสงคราม จำนวน 30 คน

กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการศึกษาครั้งนี้ ได้แก่ นักศึกษาหลักสูตรครุศาสตรมหาบัณฑิต สาขาการบริหารการศึกษา คณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏพิบูลสงคราม ชั้นปีที่ 1 ปีการศึกษา 2565 จำนวน 30 คน

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

เครื่องมือที่ใช้ในการรวบรวมข้อมูล มี 3 ชนิด ได้แก่ 1) แผนการจัดการเรียนรู้โดยใช้ปัญหาเป็นฐานเพื่อเสริมสร้างคุณลักษณะผู้บริหารยุคดิจิทัล 2) แบบสอบถามความคิดเห็นที่มีต่อการเรียนรู้โดยใช้ปัญหาเป็นฐาน 3) แบบประเมินคุณลักษณะผู้บริหารยุคดิจิทัล ของนักศึกษาสาขาวิชาการบริหารการศึกษา คณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏพิบูลสงคราม โดยมีขั้นตอนการสร้างและตรวจสอบคุณภาพเครื่องมือ ดังนี้

1. แผนการจัดการเรียนรู้โดยใช้ปัญหาเป็นฐาน เพื่อเสริมสร้างคุณลักษณะผู้บริหารยุคดิจิทัลของนักศึกษาสาขาวิชาการบริหารการศึกษา คณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏพิบูลสงคราม ดำเนินการสร้างและหาคุณภาพเครื่องมือ ดังนี้

1.1 ศึกษาทฤษฎี แนวคิด เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการจัดการเรียนรู้โดยใช้ปัญหาเป็นฐาน

1.2 กำหนดกิจกรรมการเรียนการสอนโดยใช้รูปแบบปัญหาเป็นฐาน (PBL) ตามขั้นตอน ดังนี้ ขั้นที่ 1 กำหนดปัญหา ขั้นที่ 2 ทำความเข้าใจกับปัญหา ขั้นที่ 3 ศึกษาค้นคว้าหาข้อมูล ขั้นที่ 4 สังเคราะห์ความรู้ ขั้นที่ 5 สรุปและประเมินค่าหาคำตอบ ขั้นที่ 6 นำเสนอและประเมินผลงาน

1.3 จัดทำแผนการจัดการเรียนรู้วิชากฎหมายการศึกษาโดยใช้ปัญหาเป็นฐาน จำนวน 4 ครั้ง ใช้เวลาในการเรียน 12 ชั่วโมง

Vol.30 No.3 July - September 2024 ISSN 2985-2196 (Online)

1.4 นำแผนการจัดการเรียนรู้ที่โดยใช้ปัญหาเป็นฐาน ที่สร้างขึ้นให้ผู้ทรงคุณวุฒิจำนวน 3 ท่าน พิจารณาตรวจสอบความเที่ยงตรงเชิงเนื้อหา (Content Validity) และหาค่าดัชนีความสอดคล้อง (Index of Item Objective Congruence: IOC) โดยผู้เชี่ยวชาญประกอบด้วย อาจารย์ที่มีความเชี่ยวชาญด้านการสอนในสาขาวิชาการบริหารการศึกษา 2 ท่าน อาจารย์ที่มีความเชี่ยวชาญด้านการวัดและประเมินผล 1 ท่าน รวมจำนวน 3 ท่าน โดยแผนการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนที่ใช้มีค่าดัชนีความสอดคล้อง เท่ากับ 1.0

1.5 จัดทำแผนการสอนฉบับสมบูรณ์

2. แบบสอบถามความคิดเห็นที่มีต่อการจัดการเรียนรู้โดยใช้ปัญหาเป็นฐาน เพื่อเสริมสร้างคุณลักษณะผู้บริหารยุคดิจิทัลของนักศึกษาสาขาวิชาการบริหารการศึกษา คณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏพิบูลสงคราม ดำเนินการสร้างและหาคุณภาพ ดังนี้

2.1 ศึกษาเอกสาร และงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการสร้างแบบสอบถาม

2.2 สร้างข้อคำถามเพื่อถามความคิดเห็นของนักศึกษาเกี่ยวกับการจัดกิจกรรมการเรียนรู้โดยใช้ปัญหาเป็นฐาน จำนวน 12 ข้อคำถาม โดยลักษณะของแบบสอบถามเป็นแบบประมาณค่า 5 ระดับ

2.3 นำข้อคำถามที่สร้างขึ้นไปให้ผู้เชี่ยวชาญ ตรวจสอบความเที่ยงตรงเชิงเนื้อหา (Content Validity) ว่าข้อความในแบบสอบถามเป็นข้อคำถามที่ตรงกับสิ่งที่ต้องการศึกษา และครอบคลุมเนื้อหาเชิงทฤษฎีกำหนดไว้ในนิยามศัพท์เฉพาะหรือไม่ และหาค่าดัชนีความสอดคล้อง โดยผู้เชี่ยวชาญประกอบด้วย อาจารย์ที่มีประสบการณ์ในการสอนระดับอุดมศึกษา จำนวน 3 ท่าน

2.4 นำข้อคำถามจำนวน 12 ข้อ มาปรับปรุงตามข้อเสนอแนะของผู้เชี่ยวชาญ แล้วนำมาจัดพิมพ์โดยข้อถามทุกข้อมีค่าดัชนีความสอดคล้องระหว่าง 0.67–1

2.5 นำแบบสอบถามไปทดลองใช้กับนักศึกษาสาขาการบริหารการศึกษา ชั้นปีที่ 2 ปีการศึกษา 2565 จำนวน 30 คน เพื่อหาค่าความเชื่อมั่น โดยวิธีการวิเคราะห์ค่าสัมประสิทธิ์แอลฟาของครอนบาค (Cronbach’s Alpha Coefficient) (บุญชม ศรีสะอาด, 2560, หน้า 77) ได้ค่าความเชื่อมั่นเท่ากับ 0.924

3. แบบประเมินคุณลักษณะผู้บริหารยุคดิจิทัล ของนักศึกษาสาขาวิชาการบริหารการศึกษา คณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏพิบูลสงคราม ดำเนินการขั้นตอนดังนี้

3.1 ศึกษาเอกสาร และงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการสร้างแบบประเมินคุณลักษณะผู้บริหารยุคดิจิทัล

3.2 สร้างข้อคำถามเพื่อประเมินคุณลักษณะผู้บริหารยุคดิจิทัลของนักศึกษาสาขาวิชาการบริหารการศึกษา คณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏพิบูลสงคราม ประกอบด้วย ด้านภาวะผู้นำ ด้านความรอบรู้ ด้านการตัดสินใจ ด้านเป้าหมายในการทำงาน และด้านความคิดสร้างสรรค์ ลักษณะของแบบสอบถามเป็นแบบประมาณค่า 5 ระดับ

3.3 นำแบบประเมินที่สร้างขึ้นไปให้ผู้เชี่ยวชาญ ตรวจสอบความเที่ยงตรงเชิงเนื้อหา (Content Validity) ว่าข้อความในแบบสอบถามเป็นข้อคำถามที่ตรงกับสิ่งที่ต้องการศึกษา และครอบคลุมเนื้อหาเชิงทฤษฎี

ปีที่ 30 ฉบับที่ 3 กรกฎาคม - กันยายน 2567 ISSN 2985-2196 (Online)

กำหนดไว้ในนิยามศัพท์เฉพาะหรือไม่ และหาค่าดัชนีความสอดคล้อง โดยผู้เชี่ยวชาญประกอบด้วย อาจารย์ที่มีประสบการณ์ทางด้านการบริหารการศึกษา จำนวน 3 ท่าน

3.4 ผู้วิจัยนำแบบประเมินมาปรับปรุงตามข้อเสนอแนะของผู้เชี่ยวชาญ และเลือกข้อคำถามที่มีค่าดัชนีความสอดคล้อง ตั้งแต่ .60 ขึ้นไป นำข้อถามที่ใช้มีค่าดัชนีความสอดคล้องระหว่าง 0.67 – 1 มาจัดพิมพ์

3.5 นำแบบประเมินไปทดลองใช้กับชั้นปีที่ 2 ปีการศึกษา 2565 จำนวน 30 คน เพื่อหาค่าความเชื่อมั่น โดยวิธีการวิเคราะห์ค่าสัมประสิทธิ์แอลฟาของครอนบาค (Cronbach's Alpha Coefficient) (บุญชม ศรีสะอาด, 2560, หน้า 77) ได้ค่าความเชื่อมั่น เท่ากับ 0.932

การเก็บรวบรวมข้อมูล

ผู้วิจัยได้ดำเนินการเก็บรวบรวมข้อมูล ดังนี้

1. ส่ง และเก็บรวบรวมข้อมูลด้วยตนเอง ด้วยระบบออนไลน์ทาง Google Forms

2. นำข้อมูลที่ได้จากการตอบกลับของกลุ่มตัวอย่างมาวิเคราะห์เพื่อหาค่าสถิติ ด้วยโปรแกรมคอมพิวเตอร์สำเร็จรูป

การวิเคราะห์ข้อมูล

ดำเนินการวิเคราะห์ข้อมูล ดังนี้

1. ความคิดเห็นที่มีต่อการจัดการเรียนรู้โดยใช้ปัญหาเป็นฐาน วิเคราะห์โดยการหาค่าเฉลี่ย ($\overline{X}$) และค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.)

2. เปรียบเทียบคุณลักษณะของผู้บริหารยุคดิจิทัลของนักศึกษาสาขาวิชาการบริหารการศึกษากับเกณฑ์ร้อยละ 80 ใช้การทดสอบค่าที (t-test)

สรุปผลการวิจัย

1. วัตถุประสงค์ข้อที่ 1 ผลการจัดการเรียนรู้โดยใช้ปัญหาเป็นฐานเพื่อเสริมสร้างคุณลักษณะผู้บริหารยุคดิจิทัลของนักศึกษาสาขาวิชาการบริหารการศึกษา มหาวิทยาลัยราชภัฏพิบูลสงคราม

ตารางที่ 1 ความคิดเห็นที่มีต่อการจัดการเรียนรู้โดยใช้ปัญหาเป็นฐานเพื่อเสริมสร้างคุณลักษณะผู้บริหารยุคดิจิทัล ของนักศึกษาสาขาวิชาการบริหารการศึกษา มหาวิทยาลัยราชภัฏพิบูลสงคราม

ข้อ	รายการประเมิน	$\overline{X}$	S.D.	ระดับ
1	ประเด็นปัญหาที่นำมาใช้จัดการเรียนรู้ สอดคล้องกับสถานการณ์ปัจจุบัน	4.32	.63	มาก
2	กระบวนการที่นำมาใช้ในการจัดการเรียนรู้ ส่งเสริมให้นักศึกษาแสวงหาความรู้ด้วยตนเองจากแหล่งเรียนรู้ต่างๆ	4.16	.62	มาก
3	กิจกรรมการเรียนรู้โดยใช้ปัญหาเป็นฐาน ส่งเสริมการทำงานร่วมกันเป็นกลุ่ม	4.40	.65	มาก
4	กิจกรรมการเรียนรู้โดยใช้ปัญหาเป็นฐานส่งเสริมการมีส่วนร่วม	4.28	.74	มาก

Vol.30 No.3 July - September 2024 ISSN 2985-2196 (Online)

ตารางที่ 1 (ต่อ)

ข้อ	รายการประเมิน	$\overline{X}$	SD.	ระดับ
5	กิจกรรมการเรียนรู้โดยใช้ปัญหาเป็นฐาน ส่งเสริมกระบวนการแก้ปัญหาอย่างเป็นระบบ	4.32	.69	มาก
6	กิจกรรมการเรียนรู้โดยใช้ปัญหาเป็นฐาน ส่งเสริมกระบวนการคิดอย่างมีเหตุผล	4.52	.51	มากที่สุด
7	กิจกรรมการเรียนรู้โดยใช้ปัญหาเป็นฐาน ส่งเสริมคุณลักษณะด้านภาวะผู้นำของนักศึกษา	4.44	.51	มาก
8	กิจกรรมการเรียนรู้โดยใช้ปัญหาเป็นฐานส่งเสริมคุณลักษณะด้านความรอบรู้ของนักศึกษา	4.24	.72	มาก
9	กิจกรรมการเรียนรู้โดยใช้ปัญหาเป็นฐาน ส่งเสริมคุณลักษณะด้านการตัดสินใจของนักศึกษา	4.16	.69	มาก
10	กิจกรรมการเรียนรู้โดยใช้ปัญหาเป็นฐาน ส่งเสริมคุณลักษณะด้านเป้าหมายในการทำงานของนักศึกษา	4.20	.65	มาก
11	กิจกรรมการเรียนรู้โดยใช้ปัญหาเป็นฐานส่งเสริมคุณลักษณะด้านความคิดสร้างสรรค์ของนักศึกษา	4.24	.78	มาก
12	กิจกรรมการเรียนรู้โดยใช้ปัญหาเป็นฐานเสริมสร้างคุณลักษณะผู้บริหารสถานศึกษายุคดิจิทัลให้นักศึกษา และสามารถนำไปปรับใช้ในวิชาชีพของตนเองได้	4.40	.58	มาก
	รวม	**4.31**	**.42**	**มาก**

จากตาราง พบว่า นักศึกษาสาขาวิชาการบริหารการศึกษา มีความคิดเห็นต่อการจัดการเรียนรู้โดยใช้ปัญหาเป็นฐาน ในภาพรวม อยู่ในระดับมาก ($\overline{X}$= 4.31, S.D = 0.42) เมื่อพิจารณารายข้อ พบว่า ข้อที่มีค่าเฉลี่ยเป็นลำดับแรก คือ กิจกรรมการเรียนรู้โดยใช้ปัญหาเป็นฐาน ส่งเสริมกระบวนการคิดอย่างมีเหตุผล ($\overline{X}$= 4.52, S.D = 0.51) ข้อที่มีค่าเฉลี่ยรองลงมา คือ กิจกรรมการเรียนรู้โดยใช้ปัญหาเป็นฐาน ส่งเสริมคุณลักษณะด้านภาวะผู้นำของนักศึกษา ($\overline{X}$= 4.44, S.D = 0.51) และข้อที่มีค่าเฉลี่ยเป็นลำดับสุดท้าย คือ กิจกรรมการเรียนรู้โดยใช้ปัญหาเป็นฐาน ส่งเสริมคุณลักษณะด้านการจัดสินใจของนักศึกษา ($\overline{X}$= 4.16, S.D = 0.69)

2. วัตถุประสงค์ข้อที่ 2 ปรียบเทียบคุณลักษณะของผู้บริหารยุคดิจิทัลของนักศึกษาสาขาวิชาการบริหารการศึกษากับเกณฑ์ร้อยละ 80

ปีที่ 30 ฉบับที่ 3 กรกฎาคม - กันยายน 2567 ISSN 2985-2196 (Online)

ตารางที่ 2 การเปรียบเทียบคุณลักษณะของผู้บริหารยุคดิจิทัล ของนักศึกษาสาขาวิชาการบริหารการศึกษากับเกณฑ์ร้อยละ 80

	n	$\bar{X}$	S.D.	t	df	Sig
คุณลักษณะของผู้บริหารยุคดิจิทัลของนักศึกษาสาขาวิชาการบริหารการศึกษา	30	84.07	9.22	2.415	29	.022

* ระดับนัยสำคัญทางสถิติ 0.05

จากตารางที่ 2 ผลการวิเคราะห์เปรียบเทียบคุณลักษณะผู้บริหารยุคดิจิทัล ของนักศึกษาสาขาวิชาการบริหารการศึกษา คณะครุศาสตร์ หลังได้รับการจัดการเรียนรู้โดยใช้ปัญหาเป็นฐาน มีค่าเฉลี่ยสูงกว่าเกณฑ์ร้อยละ 80 ซึ่งสอดคล้องกับสมมติฐานที่ตั้งไว้

อภิปรายผลการวิจัย

จากการวิจัยมีประเด็นสำคัญที่นำมาอภิปรายผล ดังนี้

1. ผลการศึกษาความคิดเห็นที่มีต่อการจัดการเรียนรู้โดยใช้ปัญหาเป็นฐาน อภิปรายผลการวิจัย ดังนี้

1.1 นักศึกษามีความคิดเห็นต่อการจัดการเรียนรู้โดยใช้ปัญหาเป็นฐาน ในภาพรวม อยู่ในระดับมาก ทั้งนี้อาจเป็นเพราะว่าการจัดการเรียนรู้โดยใช้ปัญหาเป็นฐาน นำประเด็นปัญหาด้านการศึกษาที่สอดคล้องกับสถานการณ์ปัจจุบันมาเพื่อให้นักศึกษาได้มีวิเคราะห์ สังเคราะห์ และแลกเปลี่ยนเรียนรู้อย่างมีเหตุผลในชั้นเรียน และเป็นประโยชน์ในการพัฒนาตนเองของนักศึกษาและการนำไปปรับใช้ในการทำงานของตนเองทั้งในปัจจุบันและเป้าหมายของการเรียนเพื่อการเป็นผู้นำทางการศึกษาในอนาคต ผลการวิจัยดังกล่าวสอดคล้องกับ Paisan Suwannoi (2015, p.3) การเรียนรู้โดยใช้ปัญหาเป็นฐานเป็นรูปแบบการเรียนรู้ที่เกิดขึ้นจากแนวคิดตามทฤษฎีการเรียนรู้แบบสร้างสรรค์นิยม (constructivism) โดยให้ผู้เรียนสร้างความรู้ใหม่จากการใช้ปัญหาที่เกิดจริงในโลกเป็นบริบทของการเรียนรู้ (learning context) เพื่อให้ผู้เรียนเกิดทักษะในการคิดวิเคราะห์ การคิดอย่างมีวิจารณญาณ และการคิดแก้ปัญหา รวมทั้งได้ความรู้ตามศาสตร์ในสาขาวิชาที่ตนศึกษาไปพร้อมกันด้วยการเรียนรู้โดยใช้ปัญหาเป็นฐานจึงเป็นผลมาจากการทำงานที่ต้องอาศัยความเข้าใจ และการแก้ไขปัญหาเป็นหลักถ้ามองในแง่ของยุทธศาสตร์การสอน เป็นเทคนิคการสอนที่ส่งเสริมให้ผู้เรียนได้ลงมือปฏิบัติด้วยตนเอง เผชิญหน้ากับปัญหาด้วยตนเอง จะทำให้ผู้เรียนได้ฝึกทักษะในการคิดหลายรูปแบบ เช่น การคิดอย่างมีวิจารณญาณ คิดวิเคราะห์ คิดสังเคราะห์ คิดสร้างสรรค์เป็นต้น และสอดคล้องกับผลการวิจัยของ Benyapa Kalakwao et al. (2018, p.46) ที่วิจัยเรื่อง การจัดการเรียนรู้แบบใช้ปัญหาเป็นฐาน สำหรับนักศึกษาชั้นปีที่ 2 หลักสูตรสาธารณสุขศาสตรบัณฑิต สาขาวิชาสาธารณสุขชุมชน วิทยาลัยการสาธารณสุขสิรินธร จังหวัดขอนแก่น พบว่าความคิดเห็นของอาจารย์ประจำกลุ่ม และความคิดเห็นนักศึกษา ต่อการจัดการเรียนรู้แบบใช้ปัญหาเป็นฐาน (PBL) ในภาพรวม อยู่ในระดับมาก

1.2 การเรียนรู้โดยใช้ปัญหาเป็นฐาน ส่งเสริมกระบวนการคิดอย่างมีเหตุผล มีค่าเฉลี่ยสูงเป็นอันดับแรก ทั้งนี้อาจเป็นเพราะว่า นำประเด็นปัญหาที่น่าสนใจ เป็นสถานการณ์จริงที่เกิดขึ้นมากระตุ้นให้ผู้เรียนได้คิด

Vol.30 No.3 July - September 2024 ISSN 2985-2196 (Online)

และอภิปรายถึงปัญหา โดยประยุกต์ใช้ความรู้ และมีการร่วมกันทำงานในกลุ่มย่อยเพื่ออธิบายหรือแก้ปัญหานั้น ซึ่งสอดคล้องกับ Watchara Lao-riandee, et al. (2017, p.126) กล่าวถึงลักษณะที่สำคัญของการจัดการเรียนรู้โดยใช้ปัญหาเป็นฐาน เป็นรูปแบบการจัดการเรียนรู้ที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ ที่ช่วยส่งเสริม และพัฒนาทักษะการคิดอย่างมีวิจารณญาณ และการแก้ไขปัญหา เป็นวิธีการเรียนรู้อย่างมีความหมาย โดยจัดกิจกรรมการเรียนรู้ที่ใช้ปัญหาเป็นหลัก เพื่อกระตุ้น จูงใจ เร้าความสนใจ ให้เกิดการเรียนรู้ และสร้างความรู้ด้วยตนเอง สามารถผสมผสานความรู้นั้นไปประยุกต์ใช้ได้อย่างมีประสิทธิภาพ ที่สำคัญการจัดการเรียนรู้โดยใช้ปัญหาเป็นฐานจะส่งเสริมการเรียนรู้อย่างกระตือรือร้นของนักเรียน

1.3 ส่วนข้อที่มีค่าเฉลี่ย เป็นลำดับสุดท้ายคือ กิจกรรมการเรียนรู้โดยใช้ปัญหาเป็นฐานส่งเสริมคุณลักษณะด้านการตัดสินใจของนักศึกษา อาจเป็นเพราะว่าประเด็นปัญหาที่นำมาใช้จัดการเรียนรู้นั้นเป็นประเด็นที่เกิดจากการจัดการศึกษาในสถานการณ์ปัจจุบัน และนักศึกษามีความเห็นไปในทิศทางเดียวกัน จึงทำให้ประเด็นในการตัดสินใจนั้นอยู่ในลำดับสุดท้าย

2. ผลการวิเคราะห์เปรียบเทียบคุณลักษณะผู้บริหารยุคดิจิทัล ของนักศึกษาสาขาวิชาการบริหารการศึกษา คณะครุศาสตร์ หลังได้รับการจัดการเรียนรู้โดยใช้ปัญหาเป็นฐาน มีค่าเฉลี่ยสูงกว่าเกณฑ์ร้อยละ 80 ซึ่งสอดคล้องกับสมมติฐานที่ตั้งไว้ อภิปรายผลการวิจัย ดังนี้

คุณลักษณะผู้บริหารยุคดิจิทัล ของนักศึกษาสาขาวิชาการบริหารการศึกษา คณะครุศาสตร์ หลังได้รับการจัดการเรียนรู้โดยใช้ปัญหาเป็นฐาน มีค่าเฉลี่ยสูงกว่าเกณฑ์ร้อยละ 80 ทั้งนี้อาจเนื่องจากการจัดการเรียนรู้โดยใช้ปัญหาเป็นฐาน เปิดโอกาสให้ผู้เรียน ได้ค้นหาและสร้างองค์ความรู้ด้วยตนเอง ได้ทำงานร่วมกันผ่านกระบวนการกลุ่ม ผู้เรียนมีบทบาทหน้าที่ที่ตนเองรับผิดชอบ สอดคล้องกับ สมรรถนะบัณฑิตคณะครุศาสตร์ สาขาการบริหารการศึกษา มุ่งเน้นผลิตบัณฑิตที่มีความรู้และทักษะในการบริหารที่สอดคล้องกับมาตรฐานวิชาชีพ มีภาวะผู้นำทางการศึกษา มีความสามารถในการปรับใช้ศาสตร์ในการบริหารสู่การปฏิบัติได้อย่างสอดคล้องกับการเปลี่ยนแปลง มีความเป็นนักบริหารมืออาชีพเป็นผู้ใฝ่รู้ ใฝ่เรียนมีวิธีการและกระบวนการเรียนรู้ตลอดชีวิต มีวิสัยทัศน์ สามารถบริหารจัดการโดยใช้กระบวนการทางการวิจัย และสามารถใช้เทคโนโลยีและสารสนเทศได้อย่างมีประสิทธิภาพ และสอดคล้องกับ Nirada Wechayaluck (2017, p. 14) กล่าวถึงคุณลักษณะที่สำคัญของผู้บริหารไว้ว่า การเป็นผู้บริหารจะต้องมีคุณลักษณะผู้นำที่มีความคิดด้านกว้างไกล ทันเหตุการณ์กับโลกยุคโลกาภิวัตน์ ผู้บริหารที่ดีต้องเรียนรู้แนวคิด และวิธีการใหม่ๆ แล้วนำไปเสริมกับแนวคิด และวิธีการที่ดีปฏิบัติตามกฎ กติกาทางการเมือง สังคม และทางจิตวิทยา ต้องยึดหลักโครงสร้าง และส่วนต่างๆ ให้สัมพันธ์กันบ่งบอกถึงลักษณะที่เป็นองค์การรวมมองด้านเศรษฐกิจ การเมือง สังคม วัฒนธรรม สัมพันธ์กัน และมีการบูรณาการร่วมกันอย่างเป็นระบบ

ข้อเสนอแนะ

ข้อเสนอแนะจากผลการวิจัย

1. ควรนำกระบวนการจัดการเรียนรู้โดยใช้ปัญหาเป็นฐาน ใช้ในการสอนวิชากฎหมายการศึกษา และประยุกต์ใช้ในรายวิชาอื่น เพื่อพัฒนาคุณลักษณะของผู้บริหารยุคดิจิทัล

ปีที่ 30 ฉบับที่ 3 กรกฎาคม - กันยายน 2567 ISSN 2985-2196 (Online)

2. ควรออกแบบการเรียนรู้โดยใช้ปัญหาเป็นฐาน โดยการกำหนดสถานการณ์ที่เกิดขึ้นในปัจจุบันเพื่อส่งเสริม และพัฒนาให้นักศึกษาได้คิดวิเคราะห์ ค้นคว้าและบูรณาการความรู้ใหม่ที่เหมาะสมกับการนำไปใช้ในสถานการณ์จริง

3. ควรออกแบบกิจกรรมการเรียนรู้โดยใช้ปัญหาเป็นฐาน เพื่อให้นักศึกษาได้พัฒนาทักษะรอบด้านโดยเฉพาะด้านการตัดสินใจ

ข้อเสนอแนะในการวิจัยครั้งต่อไป

1. ควรศึกษาการนำกระบวนการจัดการเรียนรู้โดยใช้ปัญหาเป็นฐานเพื่อเสริมสร้างคุณลักษณะด้านอื่นที่จำเป็นสำหรับนักศึกษาระดับบัณฑิตศึกษา สาขาวิชาการบริหารการศึกษา

2. ควรทำวิจัยเพื่อศึกษาผลของการจัดการเรียนรู้โดยใช้ปัญหาเป็นฐาน ที่มีต่อคุณลักษณะของผู้บริหารการศึกษาโดยการวิจัยเชิงทดลองที่มีการเปรียบเทียบก่อนกับหลังการจัดการเรียนรู้ โดยการเปรียบเทียบกับเกณฑ์ หรือใช้แบบแผนการวิจัยที่มีกลุ่มควบคุม

References

Chaisena, O. (2014). **The relationship between professional administrator characteristics and academic quality according to educational institution administrators' opinions. under the jurisdiction of Nong Khai Primary Educational Service Area Office 1**. Master of Education thesis in Education Administration, Graduate School, Mahasarakham Rajabhat University. [In Thai]

Hung, W., Dolmans, D. H. J. M. & van Merrienboer, J. J. G. (2019). A review to identify key perspectives in PBL meta-analyses and reviews: trends, gaps and future research directions. **Advances in Health Sciences Education, 24**(5), 943-957.

Jongtrakul, P. (2009). **Learning and teaching management Problem based Learning (PBL) Training documents for the Faculty Development Project for the New Era of Teaching and Learning : (FACULTY DEVELOPMENT FOR TOMORROW TEACHING : FDT2)**. Bangkok : Chulalongkorn University. [In Thai]

Khaemanee, T. (2008). **Teaching Science: Body of Knowledge for an Effective Learning Process.** Bangkok : Chulalongkorn University Press. [In Thai]

Kankhwao, B. (2018). Problem based learning for the second year students in the Bachelor program of Community Public health, Sirindhorn College of Public Health, Khon Kaen Province. **Thai Dental Nurse Journal, 29**(2), 38-54. [In Thai]

La-Ongnuan, T. (2018). **Leadership in the digital age**. Ubon Ratchathani : Siritham Offset. [In Thai]

Vol.30 No.3 July - September 2024 ISSN 2985-2196 (Online)

Lao-riandee. W., Kitrungraung, P. & Sirisamphan, O. (2017). **Proactive learning management strategies. To develop thinking and raise the quality of education**. Nakhon Pathom : Petchkasem Printing Group Company Limited 2002. [In Thai]

Mergendoller, J.R., Maxwell, N.L. & Bellisimo, Y. (2006). The Effectiveness of Problem-Based Instruction: A Comparative Study of Instructional Methods and Student Characteristics. **Interdisciplinary Journal of Problem-Based Learning, 1**(2), p.49-69.

Mierson, Sheella and Parikh, Anuj A. (2000). Story from the Field. **Change, 32**(January-. February), p.21-27.

Nakai, N. (2006). **Components of electronic leadership characteristics and influencing factors, Efficiency of Electronic Leadership for Basic Education School Administrators**. Thesis Ph.D. (Ph.D. Dissertation), Srinakharinwirot University. [In Thai]

Office of Personnel and Legal Management System Development. (2017). **Work manual for personnel management of the educational service area office.** Bangkok : Office of the Basic Education Commission. [In Thai]

Office of the National Economic and Social Development Board. (2017). **National Economic and Social Development Plan No. 12 (2017–2021)**. Bangkok : Office of the Prime Minister. [In Thai]

Phra Phanthawat Dhammavaddhano. (2022) Management of problem-based learning. **Journal of MCU Ubon Review**, 7(1), 967-976. [In Thai]

Suwannoi, P. (2015). **Problem-based learning (Problem–based Learning : PBL), Teaching**. Khon Kaen : Khon Kaen University. [In Thai]

Wechayalak, N. (2017). **Administrative leadership**. Bangkok : Chulalongkorn Publishing House University. [In Thai]

Wongsawan Sittijan**.** (2017)**. Problem–based Learning : PBL**. [Online]. Available : http://www.ires.or.th/?p=801 [2023, September 5].